

Stappenplan Dyslexietraject

Een leerling komt in aanmerking voor dyslexie-onderzoek wanneer:

- criterium van de achterstand:

... er sprake is van een significante achterstand op het gebied van lezen en/of spelling ten opzichte van andere vakgebieden.

NB: Om in aanmerking te komen voor diagnostiek en mogelijk behandeling vergoed door de zorgverzekeraar zijn er specifieke criteria m.b.t. de achterstand:

- *De leerling behoort bij de 10% zwaksten (bv. E-score) vergeleken bij de normgroep voor LEZEN (woordniveau) OF:*
- *De leerling behoort bij de 16% zwaksten (bv. D-score) voor LEZEN (woordniveau) én bij de 10% zwaksten (bv. E-score) voor SPELLEN.*

- criterium van de hardnekkigheid:

... de achterstanden blijven bestaan ondanks intensieve hulp. Om dit aan te tonen dient er op school minimaal 2x3 maanden intensieve hulp met goede metingen en evaluaties, plaats gevonden te hebben. Dit moet uiteraard aan voorwaarden voldoen:

- Elke interventieperiode omvat ongeveer 12 (effectieve) weken intensieve begeleiding.
- Per periode is minimaal 3 x 20 minuten per week intensieve begeleiding/interventie verzorgd.
- De intensieve begeleiding/interventie is uitgevoerd door een leerkracht en/of leesspecialist.
- Er zijn handelingsplannen waarin de inhoud van de intensieve begeleiding/interventie beschreven is.

Dyslexietraject op school: Hoe ziet die intensieve begeleiding eruit?:

Een kind komt in aanmerking voor een dyslexietraject op school als het minimaal een V score heeft behaald op de CITO voor lezen en/of spelling.

Bij dyslexie is er in de meeste gevallen sprake van lees- EN spellingsproblemen. In sommige gevallen is er sprake van alleen lees- of alleen spellingsproblemen.

Bij leesproblemen:

Een kind komt niet goed tot lezen. Haalt niet het gewenste AVI niveau en heeft op de DMT minimaal een V score. (Het kind loopt minimaal 1,5 jaar achter.)

In overleg met de intern begeleider wordt besloten of een kind een connecttraject (of Ralfi) in gaat.

Periode 1

De beginmeting is de DMT toets en de AVI toets.

Vervolgens gaat de leerkracht 3x in de week 20 minuten met de leerling connectlezen buiten het leesonderwijs om. De leerling moet namelijk meer leeskilometers maken. Hiervoor moet een goed handelingsplan geschreven worden. Let op de leerkracht is verantwoordelijk voor het handelingsplan.

Na drie maanden wordt de leerling getoetst met de DMT toets en AVI.

De leerkracht heeft ook een tussenevaluatie met de ouders erbij. Hoe gaat het thuis met lezen? Merken ouders veranderingen aan hun kind nu er meer op school gelezen wordt? Welke interventies gaan nog komen in de volgende periode? Hoe worden ouders bij de volgende periode betrokken?

Periode 2

De leerkracht gaat weer 3x in de week 20 minuten met de leerling lezen volgens de connect methode. De leerkracht schrijft weer een handelingsplan of als dit kan liever een aanvulling op het eerste plan.

Na deze drie maanden volgt weer een DMT toets en een AVI toets. Ook schrijft de leerkracht de eindevaluatie. Ouders worden weer uitgenodigd op gesprek.

Bij spellingsproblemen:

Een leerling valt uit in de groep op spelling. Deze leerling heeft op de CITO minimaal een V score.

In overleg met de intern begeleider wordt er een pi-dictee afgenomen. Als er minimaal 1,5 jaar achterstand is aangetoond wordt er overgegaan op een dyslexietraject.

Periode 1

Naast het huidige spellingsonderwijs gaat de leerkracht 3 x in de week 20 minuten deze leerling extra spellinginstructie en verwerking aanbieden.

De beginmeting is het pi-dictee.

De leerkracht gaat met de uitvallende categorieën aan de slag uit het pi-dictee. Materialen hiervoor zijn te vinden in Spelling in de lift en zelfstandig spellen. Deze periode bestaat uit 3 maanden. De indeling komt er als volgt uit te zien:

- Drie weken categorie a en b
- Drie weken categorie c en d
- Drie weken categorie e en f
- Drie weken herhaling
- Er moet hiervoor een uitgebreid handelingsplan komen.

Na deze drie maanden vindt de tussenevaluatie plaats. De intern begeleider neemt weer een pi-dictee af. Ouders worden uitgenodigd op gesprek. Wat zijn de vorderingen. Wat vindt het kind nog moeilijk? Hoer ervaren ouders het? Wordt het huiswerk gemaakt en op welke manier? Etc..

Periode 2

De beginmeting is nu weer het tweede pi-dictee. De drie maanden is weer op dezelfde manier opgebouwd als periode 1 met misschien dezelfde of andere categorieën.

Na deze drie maanden vindt weer een pi-dictee plaats en de eindevaluatie van het plan door de leerkracht. Dit wordt weer besproken met ouders erbij.

Na 6 maanden intensieve begeleiding:

Deze metingen, CITO gegevens en de hp's kunnen bekeken worden door de leerlingbegeleider van SBZW of door ONL (ondergebracht bij SBZW).

Als we genoeg informatie hebben aangedragen doen zij dyslexieonderzoek (bestaande uit dossier analyse, intelligentie- en dyslexieonderzoek). Als blijkt dat er sprake is van dyslexie, wordt een dyslexieverklaring afgegeven.

Bij dyslexie-onderzoek via ONL komt een kind mogelijk in aanmerking voor behandeling (40-60 behandelingen, 1x per week). Dit is een intensief traject, waar ouders gemotiveerd voor moeten zijn!!

Let op!!

- Soms blijkt uit het dyslexieonderzoek dat de lees-/spellingontwikkeling van een kind passend is bij zijn/haar intelligentie en dat er geen sprake is van dyslexie (dat is namelijk een specifieke leerstoornis).
- Ook zijn er kinderen met lees- en spellingsproblemen, maar zijn die niet dusdanig ernstig/hardnekkig dat gesproken kan worden van dyslexie. Desalniettemin hebben ook deze kinderen behoefte aan extra oefening!!
- Als blijkt dat er bij kinderen sprake is van dyslexie, blijft extra oefening en instructie van belang (zoals boven beschreven) van belang!!
- Als er na drie maanden en zelfs na 6 maanden geen vooruitgang wordt geboekt wordt dan niet boos of gefrustreerd op dit kind. De hardnekkigheid van het probleem wordt juist aangetoond!!!!
- Maakt het kind juist een groei door dan heeft het een achterstand gehad maar geen dyslexie. Door de extra verkregen hulp heeft het kind de achterstand ingelopen of is het aan het inlopen. In dit geval mag de leerkracht ook blij zijn met de behaalde resultaten.
- Als er wel handelingsplannen zijn maar geen evaluaties, kan de hardnekkigheid niet worden aangetoond en voldoet het handelingsplan niet.
- Een kind leert van de instructie gegeven door de leerkracht of RT-er. Dit pedagogisch didactische stukje moet goed beschreven en ook uitgevoerd zijn.
- Iets achteraf voor elkaar proberen te krijgen is niet haalbaar.
- Bij kinderen in groep 8 waarbij gedurende de basisschoolperiode altijd vermoedens zijn geweest van dyslexie en die altijd een op dyslexie gerichte benadering hebben gehad (zie boven), kan een verkort dyslexieonderzoek in combinatie met de NIO (+handelingsplannen) door SOS/Geldergroep/SBZW gedaan worden.
- Zie ook: checklist leerlingdossier Masterplan dyslexie
- Zie ook: ONL aanmeldingsformulier: te gebruiken als groei-document.
- Zie ook: Protocol Leesproblemen en Dyslexie groep 1 t/m 8 van Expertisecentrum Nederlands (te vinden in de orthotheek van de intern begeleiders van de school).

